

Yttrande

Centerpartiet

2024-04-09

Ärende nr 39

Yttrande angående Motion av AnnaSara Perslow (C) om att möjliggöra för verksamheter att arrendera farthinder

AnnaSara Perslow (C) föreslår att kommunstyrelsen i samverkan med stadsmiljönämnden får i uppdrag att möjliggöra för näringsidkare att ta över ansvaret över farthinder i staden. Ansvaret över dessa farthinder ska gälla i ett år med möjlighet till förlängning.

Initiativet kommer från handlarna själva som sett ett behov av att göra innerstaden mer attraktiv och vill vara mer delaktig i utsmyckningen av det offentliga rummet. De farthinder som handlarna lyft fram är de större trafikhinder som placerats ut utifrån säkerhetsläget och terrorhotnivå. Dessa utgörs av större betongsuggor som är utformade som sittmöbler med möjlighet till blomplantering.

Av stadsmiljöförvaltningens remissvar framgår dessa farthinder inte aktuella för utarrendering till näringsidkare då de kräver mycket samverkan, löpande tillsyn och särskilt underhåll. De är förenade med sekretessbelagd information. Den typ av farthinder som däremot skulle kunna vara aktuell är blomlådor. Bedömningen är dock att en uthyrning av blomlådor skulle kräva ett utförligt regelverk bland annat kopplat till ansökan, ansvar, placering, underhåll, samverkan och finansiering, som efterlevs av båda parter. Det skulle enligt förvaltningen innebära en för stor administration. Idag finns möjlighet för näringsidkare att ställa ut mindre blomlådor utanför sin verksamhet efter tillstånd från Polisen.

Vår bedömning är att näringslivets önskemål att bidra till en attraktivare stadsmiljö ska bejakas. Även om det inte är möjligt att göra inom ramen för stadens terrorhinder så finns stora möjligheter att utöka handlarnas delaktighet och initiativ utöver den möjlighet som idag redan finns avseende mindre blomlådor. Det skulle exempelvis kunna handla om planteringar och möblering. En större omfattning av växtlighet och möblering i stadens gaturum går väl i linje med stadens trafik- och miljöstrategiska mål om att göra staden mer attraktiv för gående.

Enligt stadsmiljöförvaltningens bedömning behöver utseendet på blomlådorna överensstämma med stadens arbete med enhetlig gestaltning, växtkomposition och övriga urnors utseende. Vår bedömning är dock att en mångfald och ett eklektiskt uttryck i gestaltningen tvärtom kan bidra till ett attraktivt gaturum.

När ärendet når kommunfullmäktige avser vi att yrka på att stadsmiljönämnden får i uppdrag att samverka med relevanta aktörer för att underlätta för näringsliv och andra aktörer att bidra till ökad utsmyckning av stadsmiljön.

Detta skulle kunna genomföras inom ramen för ett mindre pilotprojekt inom Citysamverkan för att testa en ny modell. Pilotprojektet skulle exempelvis kunna beröra förenkling av nuvarande regelverk, kommunikation till näringsliv, hur staden tillämpar yttranden vid polistillstånd, möjligheter kring ökad samfinansiering samt hur uthyrning av större blomlådor/möbleringar kan ske samtidigt som tillgängligheten säkras.

Yttrande
2024-03-19

(M, D, L, KD)
Ärendenummer SLK - 12

Yttrande angående – Motion av AnnaSara Perslow (C) om att möjliggöra för verksamheter att arrendera farthinder

Förslaget från Centerpartier bär, åtminstone i delar, kännetecken av goda intentioner. Staden är större än de kommunala verksamheterna och vi borde tillsammans kunna hjälpas åt att göra den lite bättre och lite mer inbjudande. Att påstå att Centerpartiet egentligen hade en annan grundtanke med sin motion än det som fångats i beslutsatsen om att näringsidkare ska ta över ansvaret över farthinder i staden, kan kanske uppfattas som något förmätet. Men ansatsen från motionären tycks trots allt vara att näringsidkare på ett smidigare sätt än idag ska kunna bidra till att utveckla stadsrummet med exempelvis blommor och utsmyckning. Som framgår av tjänsteutlåtandet finns det dock redan idag möjlighet för näringsidkare att ställa ut mindre blomlådor utanför sin verksamhet i samråd med fastighetsägare och efter nödvändigt tillstånd från polisen, när ett sådant är påkallat. Det är eventuellt möjligt att denna process kan göras smidigare än idag, men är då rimligtvis en fråga som bör kunna hanteras på en något lägre, effektivare och ändamålsenlig nivå än stadens högsta beslutande organ.

Vad gäller farthinderfrågan finns det onekligen en del bekymmer och tveksamheter med förslaget som det är utformat idag. En uthyrning av större blomlådor skulle exempelvis kräva ett utförligt regelverk bland annat kopplat till ansökan, ansvar, placering, underhåll, samverkan och finansiering, som efterlevs av båda parter. Det skulle innebära en för stor administration och kontrollverksamhet, ta personella resurser i anspråk, medföra kostnader och påverka andra uppdrag inom förvaltningen. I sitt remissvar bedömer Stadsmiljöförvaltningen det inte som lämpligt att börja med uthyrning av större, stationära blomlådor, bland annat för att gator och anläggningar ska kunna driftas och underhållas utan hinder. Det är dessutom många aktörer som behöver samordnas vid frågor på kommunala gator och vägar. Frågor där förvaltningen inte vill tappa styrning och styrfart. Det kan bli en komplicerad samverkan med olika parter; näringsidkare, polisen, räddningstjänsten, Göteborgs Spårvägar, Göteborgs Energi och Göteborgs Stad.

Sammantaget är det därför vår mening att motionen, som den är utformad idag, bör avslås.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-02-14

Ärendenummer SLK-2023-00788

Handläggare

Hedwig Andrén Gustafson

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av AnnaSara Perslow (C) om att möjliggöra för verksamheter att arrendera farthinder

Motionen

AnnaSara Perslow (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i samverkan med stadsmiljönämnden i uppdrag att möjliggöra för näringsidkare att ta över ansvaret över farthinder i staden. Ansvaret över dessa farthinder ska gälla i ett år med möjlighet till förlängning.

Motionären beskriver att på Göteborgs gågator finns en mängd farthinder som har som syfte att hindra olovlig biltrafik och göra gatorna tryggare. Dessa hinder är ofta inte särskilt vackra och får dåligt med omsorg vilket påverkar det gemensamma stadsrummet och gatubilden.

Motionären menar att butiker, restauranger och annan verksamhet kan erbjudas möjlighet att "adoptera" ett farthinder för att sköta och utsmycka i direkt närhet till sin geografiska plats. Motionären anser att det skulle göra gaturummet trevligare och säkrare. Det är för få farthinder idag så det behövs skapas fler farthinder i gatubilden givet det säkerhetsläge Sverige befinner sig idag.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till stadsmiljönämnden. Remissinstansens svar är sammanställt i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Stadsmiljönämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.	Nämnden bedömer utifrån väghållaransvaret att det inte är lämpligt att Göteborgs Stad överlämnar ansvar för farthinder eller utrustning i gatumiljö. Även om näringsidkarnas ansvar krävstalls så överlämnas ansvaret till en privat angelägenhet på allmän plats och kommunalt gatuområde. Detta skulle kräva ett utförligt regelverk som efterlevs av båda parter och kan innebära en för stor administration och kontrollverksamhet för förvaltningen.

		Det finns redan idag möjlighet för näringsidkare att ställa ut mindre blomlådor och artiklar utanför sin verksamhet i samråd med fastighetsägare och med tillstånd från Polisen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Vid ett eventuellt bifall av motionen kommer det att medföra kostnader för stadsmiljönämnden. Det kommer att behövas fler personella resurser bland annat för framtagande av regelverk, hantering av ansökningar, tillståndsbeslut, besiktning av farthinder, årlig förlängning av beslut, kommunikation samt kontroll av efterlevnad och skötsel.

Bedömning ur ekologisk dimension

Om farthindren utsmyckas med blommor och grönt skulle det kunna bidra till ökad biologisk mångfald och mer hållbar stad beroende på hur de utformas, och om riktlinjer kring detta tas fram.

Bedömning ur social dimension

Vid utplacering av farthinder och utrustning, såsom blomlådor, måste gatorna och placeringen vara lämpliga för dessa. De ska placeras där behovet finns samtidigt som de inte får utgöra hinder för framkomlighet och tillgänglighet. Vid gångfartsområden och gågator måste det finnas tillgängliga stråk för barn, äldre och personer med funktionsvariationer.

Framkomligheten behöver säkerställas för räddningstjänst, renhållnings- och snöröjningsfordon samt leveranser och transporter av olika slag, såsom varor, boenden, hotellgäster, sjuka eller rörelsehindrade personer. Om möjlighet ska ges för näringsidkare att ansöka om att få arrendera en blomlåda är likabehandling i staden viktig. Det är därför viktigt att det tas fram tydliga kriterier för när och varför tillstånd beviljas eller inte beviljas.

Stadsledningskontorets bedömning

Vid ett eventuellt bifall av motionen anser stadsledningskontoret att uppdraget ska ges till stadsmiljönämnden.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor

1. Motionen
2. Stadsmiljönämndens handlingar 2024-02-08 § 13

Handling 2023 nr 169

Motion av AnnaSara Perslow (C) om att möjliggöra för verksamheter att arrendera farthinder

På Göteborgs gågator finns en mängd farthinder, som har som syfte att hindra olovlig biltrafik och på så sätt göra gatorna tryggare. Dessa hinder påverkar vårt gemensamma vardagsrum och gatubilden och i de fall de finns på plats så är de ofta inte särskilt vackra och får dåligt med omsorg.

Vi har under sommaren läst att dessa hinder är alldeles för få givet det säkerhetsläge vi befinner oss i idag. Dessutom har flödena i innerstaden minskat sen terrornivån höjdes i mitten av augusti och färre väljer att röra sig i området.

Samtidigt har vi butiker, restauranger och andra organisationer som flyttar ut sin verksamhet på gator och torg och tar plats i gaturummet och bidrar på så sätt till att vara med och skapa den levande och myllrande stad som vi alla vill ha.

Göteborg ska vara en trygg och vacker stad, hela året, och genom att låta fler engagera sig i lokalsamhället vill vi därför erbjuda butiker, restauranger och annan verksamhet få möjlighet att "adoptera" ett farthinder i direkt närhet till sin geografiska plats, för att sköta och utsmycka, samtidigt som det gör gaturummet trevligare och säkrare genom att se fler farthinder i gatubilden.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Kommunstyrelsen får i samverkan med stadsmiljönämnden i uppdrag att möjliggöra för näringsidkare att ta över ansvaret över farthinder i staden. Ansvaret över dessa farthinder ska gälla i ett år med möjlighet till förlängning.

AnnaSara Perslow (C)

§ 13 Ärendenummer SMF-2023-06123

Svar på remiss gällande motion av AnnaSara Perslow (C) om att möjliggöra för verksamheter att arrendera farthinder

Beslut

1. Stadsmiljönämnden avstyrker förslaget utifrån stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Stadsmiljönämnden översänder stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som stadsmiljönämndens eget yttrande.

Handlingar

Stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande med följande bilaga:

1. Motion av AnnaSara Perslow (C) om att möjliggöra för verksamheter att arrendera farthinder

Yrkanden

Daniel Augustsson (C) yrkar att stadsmiljönämnden tillstyrker motion av AnnaSara Perslow (C) om att möjliggöra för verksamheter att arrendera farthinder.

Toni Orsulic (M), Karin Karlsson (V), Anders Torwald (D), Roshan Yigit (S) och Leslie Thorén (SD) yrkar bifall på stadsmiljöförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande Joakim Larsson (MP) ställer proposition på stadsmiljöförvaltningens förslag mot yrkandet från Daniel Augustsson (C). Han finner att stadsmiljönämnden beslutar enligt stadsmiljöförvaltningens förslag.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-09-22

Ärendenummer SMF-2023-06123

Handläggare

Carina Abrahamsson, Sofi Tillberg

Telefon: 031-368 25 97

E-post: carina.abrahamsson@stadsmiljo.goteborg.se

Svar på remiss gällande motion av AnnaSara Perslow (C) om att möjliggöra för verksamheter att arrendera farthinder

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden avstyrker förslaget utifrån stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Stadsmiljönämnden översänder stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som stadsmiljönämndens eget yttrande.

Sammanfattning

En begäran om yttrande har inkommit från kommunfullmäktige avseende en motion av AnnaSara Perslow (C). I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att kommunstyrelsen i samverkan med stadsmiljönämnden får i uppdrag att möjliggöra för näringsidkare att ta över ansvaret över farthinder i staden. Som motivering till förslaget framförs bland annat att befintliga farthinder ofta inte är särskilt vackra och får dåligt med omsorg, att antal farthinder är för få givet säkerhetsläget vi befinner oss i, och att näringsidkare genom sin verksamhet på gator och torg är med och skapar den levande och myllrande stad som vi alla vill ha.

Om kommunfullmäktige beslutar enligt motionen bedömer förvaltningen att blomlådor är den typ av farthinder som kan vara aktuell för uthyrning, inte övriga typer såsom vägbulor och sidoförskjutningar. Gatorna och placeringen måste vara lämpliga för dessa blomlådor för att inte hindra tillgängligheten för barn, äldre och personer med funktionsvariationer. Framkomlighet ska säkerställas för räddningstjänst, renhållnings- och snöröjningsfordon samt leveranser och transporter. Utseendet på blomlådorna bör överensstämma med stadens arbete med enhetlig gestaltning, växtkomposition och övriga urnors utseende. Förvaltningen bedömer det inte som lämpligt att börja med uthyrning av större, stationära blomlådor, bland annat för att gator och anläggningar ska kunna underhållas utan hinder och att tillgänglighet och framkomlighet ska säkras. En uthyrning av blomlådor skulle kräva ett utförligt regelverk bland annat kopplat till ansökan, ansvar, placering, underhåll, samverkan och finansiering, som efterlevs av båda parter. Det skulle innebära en för stor administration och kontrollverksamhet, ta personella resurser i anspråk, medföra kostnader och påverka andra uppdrag inom förvaltningen. Dessutom finns redan idag möjlighet för näringsidkare att ställa ut mindre blomlådor utanför sin verksamhet efter tillstånd från Polisen. Stadsmiljöförvaltningen föreslår att stadsmiljönämnden avstyrker motionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I motionen föreslås inte någon finansiering av möjligheten för näringsidkare att ta över ansvaret för farthinder i staden. Om kommunfullmäktige beslutar enligt motionen kommer det att medföra kostnader för förvaltningen och ta personella resurser i anspråk, bland annat för framtagande av regelverk, hantering av ansökningar och tillståndsbeslut, besiktning av farthinder och placering, årlig förlängning av beslut, kommunikation, samt kontroll av efterlevnad och skötsel. Att tillverka, sköta, underhålla och bekosta blomlådorna och dess innehåll innebär också en kostnad, som aningen får bäras av näringsidkaren eller förvaltningen.

Bedömning ur ekologisk dimension

En uthyrning och utökning av antal farthinder i gatumiljön skulle kunna påverka fordonshastigheten och valet av färdmedel till cykel och gång något, och därmed innebära en minskning av koldioxidutsläpp. Förvaltningen bedömer dock att den påverkan inte är så stor då de platser där verksamheter skulle kunna arrendera farthinder troligtvis redan finns i områden med låg hastighet och olika färdmedel. Om farthindren utsmyckas med blommor och grönt skulle det kunna bidra till ökad biologisk mångfald och mer hållbar stad beroende på hur de utformas, och om riktlinjer kring detta tas fram.

Bedömning ur social dimension

Vid utplacering av farthinder och utrustning, såsom blomlådor, måste gatorna och placeringen vara lämpliga för dessa. De ska placeras där behovet finns samtidigt som de inte får utgöra hinder för framkomlighet och tillgänglighet. Vid gångfartsområden och gågator måste det finnas tillgängliga stråk för barn, äldre och personer med funktionsvariationer. Tillgängligheten ska säkerställas för räddningstjänst, renhållnings- och snöröjningsfordon samt leveranser och transporter av olika slag, såsom varor, boenden, hotellgäster, sjuka eller rörelsehindrade personer.

Om möjlighet ska ges för näringsidkare att ansöka om att få arrendera en blomlåda är likabehandling i staden viktig, därför måste det finnas tydliga kriterier för när och varför tillstånd beviljas eller inte beviljas.

Bilagor

1. Motion av AnnaSara Perslow (C) om att möjliggöra för verksamheter att arrendera farthinder

Ärendet

En begäran om yttrande har inkommit från kommunfullmäktige avseende en motion av AnnaSara Perslow (C) om att möjliggöra för verksamheter att arrendera farthinder. Yttrandet ska översändas till stadsledningskontoret senast den 20 februari 2024.

Beskrivning av ärendet

Motion av AnnaSara Perslow (C) om att möjliggöra för verksamheter att arrendera farthinder

I den inkomna motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att kommunstyrelsen i samverkan med stadsmiljönämnden får i uppdrag att möjliggöra för näringsidkare att ta över ansvaret över farthinder i staden. Ansvaret över dessa farthinder ska gälla i ett år med möjlighet till förlängning.

Som motivering till förslaget framförs bland annat att befintliga farthinder ofta inte är särskilt vackra och får dåligt med omsorg, att antal farthinder är för få givet säkerhetsläget vi befinner oss i, och att näringsidkare genom sin verksamhet på gator och torg är med och skapar den levande och myllrande stad som vi alla vill ha. För att Göteborg ska vara en trygg och vacker stad hela året vill motionären att butiker, restauranger och annan verksamhet ska kunna ”adoptera” ett farthinder i direkt närhet till sin geografiska plats, för att sköta och utsmycka, samtidigt som det gör gaturummet trevligare och säkrare genom att se fler farthinder i gatubilden.

Huvudmannaskap och ansvar för kommunala gator och vägar

Flertalet lagar reglerar kommunens huvudmannaskap och ansvar för kommunala gator och vägar, såsom plan- och bygglagen (2010:900), PBL, lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning samt väglagen (1971:948). I PBL anges att kommunen ska sköta underhållet av gator och andra allmänna platser. Inom ramen för vad detaljplanen anger för en gata eller annan allmän plats med kommunalt huvudmannaskap är det kommunen som bestämmer över den närmare utformningen, till exempel om farthinder ska sättas ut på gatan.

Enskildas önskemål kan tillgodoses inom ramen för vad detaljplanen och ”ortens sed” medger och där det är förenligt med gatans ändamål och i övrigt anses lämpligt. Kommunen kan dock inte överlåta fritt till enskilda att bestämma om utplacering och utformning av till exempel farthinder. Varken PBL eller trafikförfattningarna medger något sådant överlämnande av kommunens befogenheter.

Farthinder och utrustning i gaturummet

Det finns olika gatutyper med olika syften och regler, såsom huvudgata, lokalgata, lågfartsgata, cykelfartsgata/cykelgata, gångfartsområde, gågata och torgyta. Olika farthinder och utrustning är lämplig vid olika gatutyper.

Vid trafikfarligt läge sätts farthinder upp. Farthinder av olika slag är de enskilda åtgärder som ger de största effekterna på hastigheterna. För att farthinder ska kunna anläggas måste vissa förutsättningar vara uppfyllda (”utrymmesdimensionering körbana”). På det större vägnätet med högre hastigheter och stora anspråk på framkomlighet är inte farthinder aktuellt medan det på det mindre gatunätet ofta är en förutsättning för en säker och trygg trafik för olika trafikantgrupper. Utöver vägbulor, ett vanligt farthinder, finns sidoförskjutningar, avsmalningar/portar, samt blomlådor. Det finns särskilda krav på farthinder för att det ska gå att drifva, underhålla (även akut) och använda gatan.

Utformningen av gaturummet är väsentlig. Vid gångfartsområden och gågator måste det finnas tillgängliga stråk för barn, äldre och personer med funktionsvariationer, även förbi uteserveringar. Tillgängligheten ska säkerställas för räddningstjänst, renhållnings- och snöröjningsfordon samt olika leveranser och transporter (varor, boenden, hotellgäster, sjuka eller rörelsehindrade personer, och så vidare).

Placering och utformning av utrustning, utmärkning och gatumöbler (såsom belysning, papperskorgar, skyltning, sittplatser, pollare, blomsterurnor) har stor betydelse för såväl intrycket som tillgängligheten till staden. Det är viktigt att gatuutrustningen placeras där behovet finns samtidigt som den inte får utgöra hinder för framkomligheten. Enbart i särskilda fall används blomsterurnor som trafik hinder. Stadsmiljöförvaltningen eftersträvar enhetlighet i staden vad gäller gestaltning/växtkomposition och urnornas utseende. Växtkomposition/gestaltning görs i regel enhetligt för en plats eller ett större område. Vissa år har blomsterutsmyckningarna särskilda teman, till exempel vid vissa stora sportevenemang i staden.

Blomlådor som trygghetsåtgärd (i villaområden)

Göteborgs lokalgatunät är omfattande och det finns inte möjlighet att anlägga vägbulor eller andra hastighetsdämpande åtgärder på hela gatunätet. Däremot finns det möjlighet för fastighetsägare utmed en gata att ansöka om att få sätta ut blomlådor. Blomlådorna fungerar som en signal och en påminnelse till bilisterna om att ta det lugnt och sänka hastigheten samtidigt som de ser trevliga ut. Stadsmiljöförvaltningen bedömer om gatan är lämplig för blomlådor och beslutar därefter om lådornas placering. Allt för att tryggheten och framkomligheten ska bli så god som möjligt. Den som ansöker om blomlådor måste bo på den gata där blomlådorna ska placeras och gatan måste vara av villaområdeskaraktär. Berörda grannar ska lämna skriftligt medgivande på ansökan. Blomlådorna ska byggas enligt stadsmiljöförvaltningens ritning och den som ansökt om tillstånd ansvarar för tillverkningen, plantering och skötsel av blommorna, och bekostar blomlådorna själva. Lådorna får vara utplacerade från den 1 maj till den 1 november, men inte under vintertid då det måste finnas plats för snöröjning. Tillståndet gäller ett år i taget.

Säkerhetsläget

När det gäller placering och hantering av trafik hinder utifrån säkerhetsläget och den förhöjda terrorhotnivån i Sverige sker detta på uppdrag av och i samverkan med Polisen och stadsledningskontoret. Dessa hinder är utplacerade i Göteborg utifrån Polisens bedömning och ändras och tillkommer utifrån förändrade behov och prioriteringar. Ibland flyttas de tillfälligt, till exempel vid gatuarbete.

Dessa farthinder, som är utformade som sittmöbler med möjlighet till blomplantering, är inte aktuella för utarrendering till näringsidkare då de kräver mycket samverkan, löpande tillsyn och särskilt underhåll. De är dessutom förenade med sekretessbelagd information.

Det är dock viktigt att förvaltningen för löpande dialog och informerar näringsidkare i frågan, kring placering och utseende. Detta görs bland annat inom samverkan med fastighetsägare och näringsidkare i centrum. Ett förbättringsarbete har gjorts och pågår inom stadsmiljöförvaltningen, både kopplat till ansvar, underhåll av farthinder, finansiering och skötsel av blommor, samverkan och dialog. Förvaltningen understryker vikten av och eftersträvar och uppskattar god samverkan med näringsidkare kring stadens trygghet och attraktivitet.

Utsmyckning och blomlådor enligt ordningslagen

Enligt ordningslagen behövs ofta tillstånd från Polismyndigheten om att använda en offentlig plats inom detaljplanelagt område. Det är ett beslut om så kallad markupplåtelse för att få använda marken till något den normalt inte är avsedd för. Tillstånd krävs exempelvis för att ställa upp en uteservering, byggetablering eller skyltar.

Polismyndigheten ska inhämta yttrande från kommunen innan tillstånd ges för att ta i anspråk en offentlig plats. Vid prövningen av en ansökan om tillstånd ska Polismyndigheten beakta vad som krävs av hänsyn till trafiken samt till allmän ordning och säkerhet.

Privata näringsidkare kan ansöka om tillstånd enligt ordningslagen hos Polisen för utsmyckning utanför sin lokal, såsom blomkrukor, enstaka sittplatser, reklam och viss försäljning. Stadsmiljönämnden är remissinstans vid sådana ansökningar, men ansvarar inte för tillstånd och skötsel.

Fastighetsägare och näringsidkare i innerstadsområdet sätter i dagsläget ut blomsterurnor för utsmyckning på gågator och gångfartsgator i området, som de finansierar och sköter. Information och dialog om dessa sker inom samverkan med stadsmiljöförvaltningen.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen tolkar att syftet med att möjliggöra för näringsidkare att överta ansvar för farthinder är att bidra till ett vackrare, trevligare och säkrare gaturum. I detta tjänsteutlåtande framgår kommunens ansvar för trafiksäkerhet, farthinder och utrustning i gaturummet kopplat till motionens förslag.

Om kommunfullmäktige beslutar enligt motionen bedömer förvaltningen att blomlådor är det farthinder eller den utrustning/gatumöbel som kan vara aktuell för uthyrning, inte övriga typer såsom vägbulor och sidoförskjutningar. Dock måste gatorna och placeringen vara lämpliga för dessa blomlådor för att inte hindra framkomlighet och tillgänglighet. Dessutom bör utseendet på blomlådorna på något sätt stämma överens med stadens arbete med enhetlig gestaltning, växtkomposition och övriga urnors utseende.

Det är många aktörer som behöver samordnas vid frågor på kommunala gator och vägar. Frågor där förvaltningen inte vill tappa styrning och styrfart. Förvaltningen bedömer att det kan bli svårt för näringsidkare att ta ansvar för och delta i samverkan med olika parter, såsom Polisen, Räddningstjänsten, Göteborgs Spårvägar, Göteborgs Energi och Göteborgs Stad (bland annat Förvaltningen för kretslopp och vatten).

Om kommunfullmäktige beslutar enligt motionen behöver ett tydligt regelverk för uthyrning av blomlådor tas fram med ansökningsförfarande, ansvar, placering, utseende, flerpartersamverkan, underhåll (långsiktig och akut), finansiering med mera.

Likabehandling är viktig därför måste det finnas tydliga kriterier för när och varför tillstånd beviljas eller inte beviljas. Det måste även tydliggöras vem som ska betala och återställa en blomlåda som måste flyttas eller skadats vid drift och underhåll av gata eller anläggning (såsom grävarbeten och åtkomst till ledningar) eller vid annan framkomlighetsfråga.

Förvaltningen bedömer det inte som lämpligt att börja med uthyrning av större, stationära blomlådor, bland annat för att gator och anläggningar ska kunna driftas och underhållas utan hinder. Förvaltningen bedömer utifrån väghållaransvaret att det inte är lämpligt att

överlämna ansvar för farthinder eller utrustning i gatumiljö. Även om förvaltningen kravställer näringsidkarnas ansvar så överlämnas ansvaret till en privat angelägenhet på allmän plats och kommunalt gatuområde. Detta skulle kräva ett utförligt regelverk som efterlevs av båda parter och innebära en för stor administration och kontrollverksamhet för förvaltningen.

Om stadsmiljöförvaltningen får i uppdrag att tillhandahålla och finansiera möjligheten för näringsidkare att arrendera farthinder kommer det att innebära att andra uppdrag och insatser inom förvaltningen påverkas.

Förvaltningen påminner slutligen om att det redan idag finns möjlighet för näringsidkare att ställa ut mindre blomlådor och artiklar utanför sin verksamhet i samråd med fastighetsägare och med tillstånd från Polisen.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår att stadsmiljönämnden avstyrker förslaget om att kommunstyrelsen i samverkan med stadsmiljönämnden får i uppdrag att möjliggöra för näringsidkare att ta över ansvaret för farthinder i staden.

Mikael Hagberg

Avdelningschef Anläggning och
infrastruktur

Anders Ramsby

Förvaltningsdirektör